

Evästeet ja kohdennettu mainonta

Tilannekatsaus lainsäädäntöhankkeisiin
ja uusimpiin ratkaisuihin

16.2.2022

Mari Rusi

Asianajaja, Specialist Counsel

ePrivacy

ePrivacy – Mitä, missä ja milloin?

- Sähköisen viestinnän tietosuoja-asetus
- Korvaa sähköisen viestinnän tietosuojadirektiiviin (2002/58)
- Jäsenvaltiot hyväksyneet luonnostekstin 2/2021
- Trilogit alkoivat 2021. Optimistisimpien arvioiden mukaan nyt Ranskan puheenjohtajakauden aikana saatetaan saavuttaa sopu
- Hyväksymisen jälkeen oletettavasti 2 vuoden siirtymäaika (Art 29), jolloin ePrivacyn soveltaminen alkaisi mahdollisesti vuonna 2024

ePrivacy ja evästeet (mukaan lukien samankaltaiset tunnisteet/seurantateknologiat) (1/2)

- Luonnostekstin mukaan pääsääntöisesti evästeiden käyttöön tarvitaan GDPR:n mukainen suostumus
- Poikkeuksia:
 - Evästeiden käyttö on välttämätöntä yksinomaan sähköisen viestintäpalvelun tarjoamiseksi
 - Evästeiden käyttö on aivan välttämätön loppukäyttäjän erityisesti pyytämän palvelun tarjoamiseksi
 - Evästeiden käyttö on välttämätöntä yksinomaan kävijämäärien mittaamiseen
 - Evästeiden käyttö on tarpeellista tietoyhteiskunnan palveluiden/päätelaitteen turvallisuuden takaamiseksi (ml. ohjelmistopäivitys)
 - Tietyissä tilanteissa mahdollista käyttää tietoja alkuperäisen tarkoituksen kanssa yhteensopivaan tarkoitukseen

ePrivacy ja evästeet (mukaan lukien samankaltaiset tunnisteet/seurantateknologiat) (2/2)

- Suostumuksen antaminen olisi viimeisimmän version mukaan tietyin edellytyksin mahdollista myös ohjelmistoasetuksilla (tiettyjen sivustojen/palveluntarjoajien evästeiden salliminen, ei yleistä "salli kaikki evästeet"). Jatkossakin tarpeen sivustokohtaiset GDPR:n mukaiset evästesuostumukset
- Ns. evästemuuri mahdollinen tietyissä tilanteissa (esim. jos saatavilla on maksullinen vaihtoehto, jossa evästeitä ei käytetä)

EU:n digipalvelusäädös

EU:n digipalvelusäädös, Digital Services Act ("DSA")

- Euroopan Komissio antoi alkuperäisen ehdotuksen 15.12.2020
- EU:n parlamentti hyväksyi tammikuussa neuvottelujen aloittamisen digipalvelusäädöksestä. Trilogit alkavat nyt keväällä. Soveltaminen voisi alkaa aikaisintaan 2024
- Tavoitteena:
 - Parantaa kuluttajien ja heidän perusoikeuksiensa suojelua verkossa
 - Luoda verkkoalustoille vahva avoimuutta edistävä ja vastuuvollisuutta selkeyttävä kehys
 - Edistää innovointia, kasvua ja kilpailukykyä sisämarkkinoilla

Mitä/keitä digipalvelusäädös koskisi?

- Säännöt koskisivat verkossa toimivia välityspalveluita EU:n alueella (myös kolmansiin maihin sijoittautuneita välittäjiä):
 - Internet-yhteyksien tarjoajat ja verkkotunnusvälittäjät
 - Säilytyspalvelut, kuten pilvipalvelut ja verkkosivustojen säilytyspalvelut
 - Verkkoalustat, joilla sekä myyjät että kuluttajat asioivat, kuten verkossa toimivat markkinapaikat, sovelluskaupat, yhteistyötalouden alustat ja sosiaalisen median alustat
- Mikro- ja pienyritykset vapautettaisiin kuitenkin osasta velvoitteista
- Erittäin suuria verkkoalustoja koskisivat erityissäännöt, sillä niihin liittyy laittoman sisällön leviämisen ja yhteiskunnallisten haittojen riskejä
 - Verkkoalustat, jotka tavoittavat yli 45 miljoonaa EU:n kuluttajaa

Digipalvelusäädöksen sisältö

- Ilmoitus- ja toimintamekanismi ja suoja-toimia laittomien tuotteiden, palvelujen tai verkkosisällön poistamista varten
 - Ilmoitusten käsittely ilman aiheetonta viivytystä ja käsittelyn asianmukaisuuden varmistaminen
 - Verkkomarkkinapaikoilla kiristetään kauppiaiden tietojen selvittämistä (ns. tunne yritysasiakkaasi -periaate)
- Digipalvelusäädös asettaisi säännöksiä myös koskien mainonnan kohdentamista
 - Valmistelussa ajettu jopa kohdennetun mainonnan kieltoa

Digipalvelusäädös ja kohdennettu mainonta

- Kohdennetusta mainonnasta kieltäytyminen ei saisi olla yhtään vaikeampaa tai viedä enemmän käyttäjän aikaa kuin sen hyväksyminen
- Jos käyttäjä kieltäytyy kohdennetusta mainonnasta, hänen tulee silti voida käyttää verkkoalustaa (ns. tracking wall -kielto)
- Mainosten kohdistaminen alaikäisiin näiden datan perusteella kiellättäisiin
- Mainonnan kohdistaminen erityisiin tietoryhmiin kuuluvien tietojen perusteella kiellettäisiin
- Ns. dark pattern -kielto. Palvelumuotoilulla ei tule ohjata käyttäjiä antamaan suostumuksia/hyväksyntöjä loukaten käyttäjän oikeutta tehdä vapaasti, itsenäisesti ja tietoisena valintoja
 - Kielto pyytää uudestaan suostumusta kieltäytymisen jälkeen
 - Kielto pyytää suostumusta, jos käyttäjä jo kieltänyt teknisin ominaisuuksin (esim. selainasetukset)

EU:n digimarkkinasäädös

EU:n digimarkkinasäädös, Digital Markets Act ("DMA")

- Euroopan komissio antoi 15.12.2020 digitaalisia markkinoita koskevan asetusehdotuksen. Parlamentti hyväksyi neuvottelujen aloittamisen digimarkkinasäädöksestä 12/2021 ja trilogit ovat alkaneet
- Soveltaminen alkaisi mahdollisesti 2023
- Asetuksen tavoitteena on puuttua yhtenäisen sääntelyn avulla EU:n sisämarkkinoilla "portinvartijoina" toimivien suurimpien alustayritysten epäoikeudenmukaisiin kaupan käytänteisiin, joita yritykset ja kuluttajat kohtaavat asioidessaan näillä verkkoalustoilla

Ketä digimarkkinasäädös velvoittaisi?

– Alustayrityksiä:

- Verkkovälityspalvelut
- Sosiaaliset mediat
- Hakukoneet
- Käyttöjärjestelmät
- Verkkomainonta
- Pilvipalvelut
- Videonjakopalvelut
- Verkkoselaimet
- Virtuaaliavustajat
- Äly-TV:t

– ”Portinvartijakriteeristö”:

- Kahdeksan miljardin euron vuosittainen liikevaihto Euroopan talousalueella (ETA)
- 80 miljardin euron markkina-arvo
- Tarjoaa ydinalustapalvelua vähintään kolmessa EU-maassa
- Vähintään 45 miljoonaa loppukäyttäjää kuukaudessa
- Yli 10 000 yrityskäyttäjää

Digimarkkinasäädöksen sisältö 1/2

- Asettaa vaatimuksia mainosten datapohjaiselle kohdentamiselle ja tiettyjen viesti- sekä some-palvelujen yhteentoimivuudelle
- Parannetaan käyttäjäyritysten mahdollisuuksia saada tietoja palvelusta (esim. mittaustyökalut) ja käyttäjistä (käyttäjien suostumuksella)
- Portinvartijat eivät saa kohdella omia järjestyksen määrittäjäpalveluja ja -tuotteita suotuisammin kuin vastaavia kolmannen osapuolen tarjoamia palveluja tai tuotteita

Digimarkkinasäädöksen sisältö 2/2

- Portinvartijat eivät saa yhdistää ydinalustapalveluista peräisin olevia henkilötietoja muista portinvartijan tarjoamista palveluista peräisin oleviin henkilötietoihin tai kolmannen osapuolen palveluista saatuihin henkilötietoihin ilman henkilötietojen kohteen suostumusta
 - Suostumuksesta kieltäytyminen ei saa olla vaikeampaa kuin suostumuksen antaminen
- Käyttäjille annettava mahdollisuus poistaa valmiiksi asennettuja ohjelmia ja sovelluksia ydinalustalta milloin tahansa
- Jos säädöstä ei noudateta, Komissio voisi määrätä sakkoja (4–20 prosenttia portinvartijan edellisen tilikauden maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta)

EU:n poliittisen mainonnan läpinäkyvyyttä ja kohdentamista koskeva asetus

EU:n poliittisen mainonnan läpinäkyvyyttä ja kohdentamista koskeva asetus

- Komissio antanut ehdotuksen marraskuussa 2021. Tavoitteena voimaantulo ennen seuraavia Euroopan parlamentin vaaleja vuonna 2024
- Tavoitteena pyrkiä suojelemaan vaalien luotettavuutta ja turvaamaan avoin demokraattinen keskustelu
- Kaikki poliittiset mainokset olisi selvästi merkittävä mainonnaksi ja niissä olisi ilmoitettava muun muassa, kuka ne on maksanut ja kuinka paljon ne ovat maksaneet
- Poliittisen mainonnan kohdentamis- ja amplifiointitekniikoita olisi selvitettävä julkisesti erittäin tarkkaan, ja tällaiset tekniikat olisivat kiellettyjä silloin kun käytetään arkaluonteisia henkilötietoja ilman henkilön nimenomaista suostumusta
- Poliittinen mainonta kattaa poliittisen toimijan harjoittaman mainonnan tai poliittista toimijaa varten tai tämän puolesta laaditun mainonnan sekä aihekohtaisen mainonnan, joka saattaa vaikuttaa vaalien tai kansanäänestyksen lopputulokseen, lainsäädäntö- tai sääntelyprosessiin tai äänestyskäyttäytymiseen

Traficomín evästeopas

Traficomien evästeopas

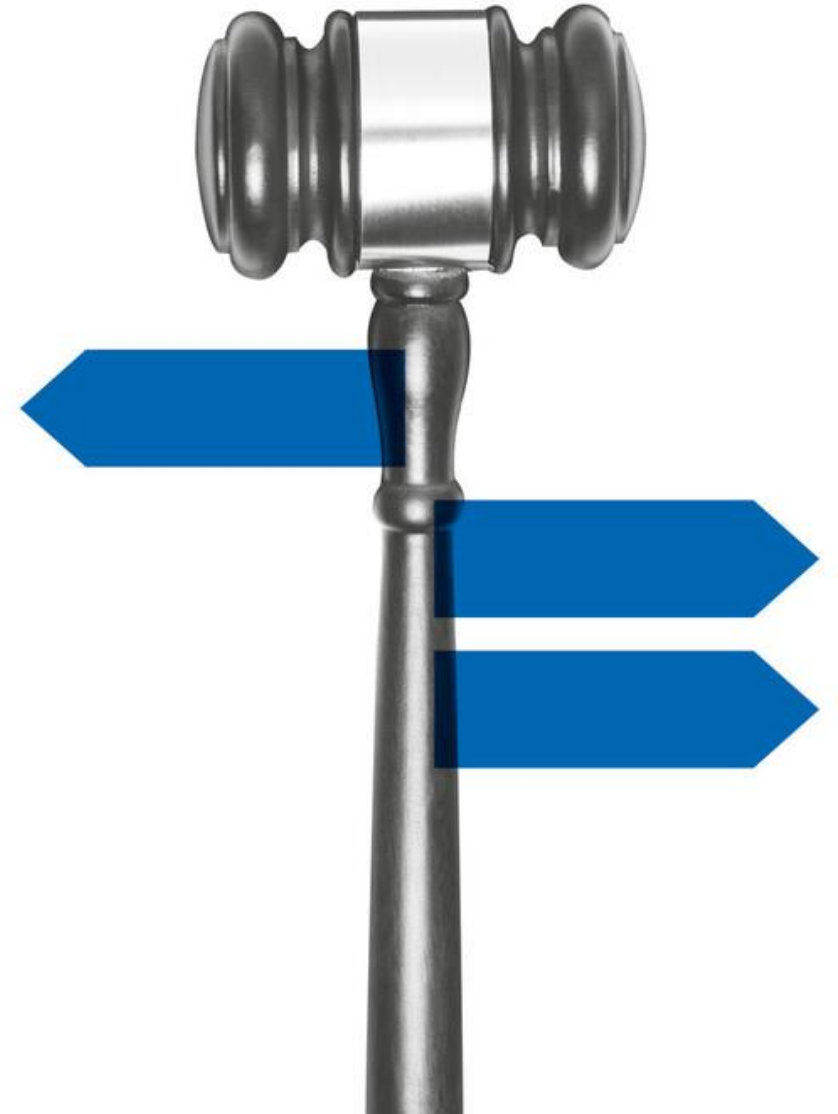
- Julkaistu syyskuussa 2021
- Jako välttämättömiin ja ei-välttämättömiin evästeisiin
- Suostumuksen pyytäminen evästeisiin
- Evästeistä informointi

Oikeuskäytäntöä / evästesuostumukset

Oikeuskäytäntöä / evästesuostumukset

- Traficomissa on käsiteltävänä kymmeniä evästeitä koskevia valituksia (Traficomiin siirretty myös tietosuojavaltuutetun toimistossa käsiteltävänä olleet ratkaisut)
- Ranskan tietosuojaviranomainen CNIL määräsi joulukuussa 2021 hallinnollisia sakkoja sekä Googlelle (150 M€) että Metalle (60 M€) sen johdosta, ettei evästesuostumuksen antamatta jättäminen ole yhtä helppoa kuin suostumuksen antaminen

Kysymyksiä?

EVERSHEDS
SUTHERLAND

Mari Rusi

Asianajaja, Specialist Counsel

mari.rusi@eversheds.fi

eversheds.fi